

Fogazat alapján történő kutyakor- meghatározás az EU tagállamaiba irányuló kereskedelemben

2021. április 20. v1.0

1 Bevezetés

A kereskedelmi kutyaszállítások felügyeleténél a legfőbb probléma, hogy nincs objektív követelményrendszer a kutyák életkorának megállapításához. Az Európai Unión belüli szállítások hatósági felügyeleténél előírás annak eldöntése, hogy megfelel-e a szállításra előkészített kiskutya életkora a kisállatútlevélben a szolgáltató állatorvos által feltüntetett és a hatósági eadatbázisban rögzített (Ebregiszter) életkorral, valamint egyezik-e a kutya életkorának indító hatósági állatorvos általi megítélése a rendeltetési országban elfogadott feltételrendszerrel.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által készített ezen útmutató segíti a kutyaszállítványokat indító hatósági állatorvosokat és a kisállatútlevelet kiállító szolgáltató állatorvosokat a kutyák életkorának megállapításában, nagy hangsúlyt fektetve a nemzetközi kutyakereskedelem szempontjából kritikus életkorokra, és nemzetközi szakirodalmi adatokra.

Mivel a fogazat fejlődésének üteme eltérő lehet kutyaajták, vagy akár egyes egyedek között is, ezért az alábbi összefoglalóban azokat a szélső értékeket gyűjtöttük össze, melyekre az állatorvosok nagy biztonsággal hivatkozhatnak, és amelyek a tagállami visszajelzések alapján a nemzetközi szakirányú életkormeghatározás-vizsgálatokkal és ellenőrzési tapasztalatokkal összhangban vannak.

A jelen útmutató az **EU tagállamaiba irányuló kereskedelmi célú mozgások** körülményeit taglalja, így a dokumentumban szereplő fogalmak (szállítás, mozgás stb.) kapcsán a 2016/429/EU rendelet fogalmai az irányadók.

A kereskedelmi és nem kereskedelmi célú mozgás elkülönítése kapcsán az alábbi szabályok irányadók:

Nem kereskedelmi szállítás szabályai vonatkoznak az alábbi feltételek egyidejű teljesülése esetén:

- A mozgás nem irányul sem a kedvtelésből tartott állat eladására, sem pedig az a feletti tulajdonjog átruházására – beleértve például az ajándékozást, az új tulajdonoshoz történő ingyenes elhelyezést.
- Az állatok darabszáma nem haladja meg az ötöt.
 - Kereskedelminek minősül a mozgás függetlenül annak céljától, amennyiben az egy tulajdonos által mozgatott állatok darabszáma meghaladja az öt darabot. (E rendelkezés oka, hogy a tagállamok közötti, illetve az Európai Unióba történő behozatalt, amely valójában kereskedelmi célból történik, ne tüntethessék fel csalárd módon nem kereskedelmiként.)
 - Kivételt képez ez alól a dokumentációval is bizonyított módon kiállításon, versenyen, sportrendezvényen történő részvétel – vagy az ilyen eseményekre történő felkészülés – céljából szállított, 6 hónapnál idősebb állatok utaztatása.
- Az állat/állatok a tulajdonost vagy az általa írásban feljogosított természetes személyt kísérik.
 - Ugyanakkor megfelelő dokumentáltság esetén nem kell a tulajdonosnak, illetve a feljogosított személynek kísérenie az állatot – és nem kereskedelminek tekinthető az állat mozgatása – amennyiben arra a

tulajdonos vagy a feljogosított személy mozgása előtt vagy után legfeljebb öt nappal kerül sor (pl. ugyanazzal a repülőjáráttal nem tudják utaztatni az állatot).

Kereskedelminek minősül valamennyi, a fenti feltételeknek nem megfelelő szállítás.
A kereskedelmi szállítás esetén a szállítmányt a területileg illetékes hatósági állatorvos által leigazolt és a TRACES rendszerben rögzített ún. INTRA EU bizonyítványnak kell kísérnie.

2 Útmutató a fogazat alapján történő kutyakor-meghatározáshoz a nemzetközi kereskedelemben

2.1 0-3 hetes kor

1. ábra: 0-3 hetes kor

Ha a kutyának egy foga sem látható, nagy valószínűséggel nem töltötte be a 3 hetes életkort. Kizárólag az anyakutyával együtt mozgatható⁵.

Amennyiben egy úton lévő szállítmány ellenőrzése során látnak ilyen fogazatú, anyaállat nélküli kölyökkutyát, úgy – a hatósági intézkedéseken túl – állatkínzás megalapozott gyanújával azonnali rendőrségi intézkedést kell kezdeményezni.

2.2 3-4 hetes kor

2. ábra: 3-4 hetes kor

Körülbelül 3 hetes korban kezdődik a tejfogak kihasadása, elsőként a szemfogakkal. Kizárólag az anyakutyával együtt mozgatható⁵. Amennyiben egy úton lévő szállítmány ellenőrzése során látnak ilyen fogazatú, anyaállat nélküli kölyköt, úgy a hatósági intézkedésen túl az állatkínzás (bűncselekmény) gyanúja is felmerül, melynek kivizsgálása a rendőrség/nyomozó hatóság feladata.

2.3 4-6 hetes kor

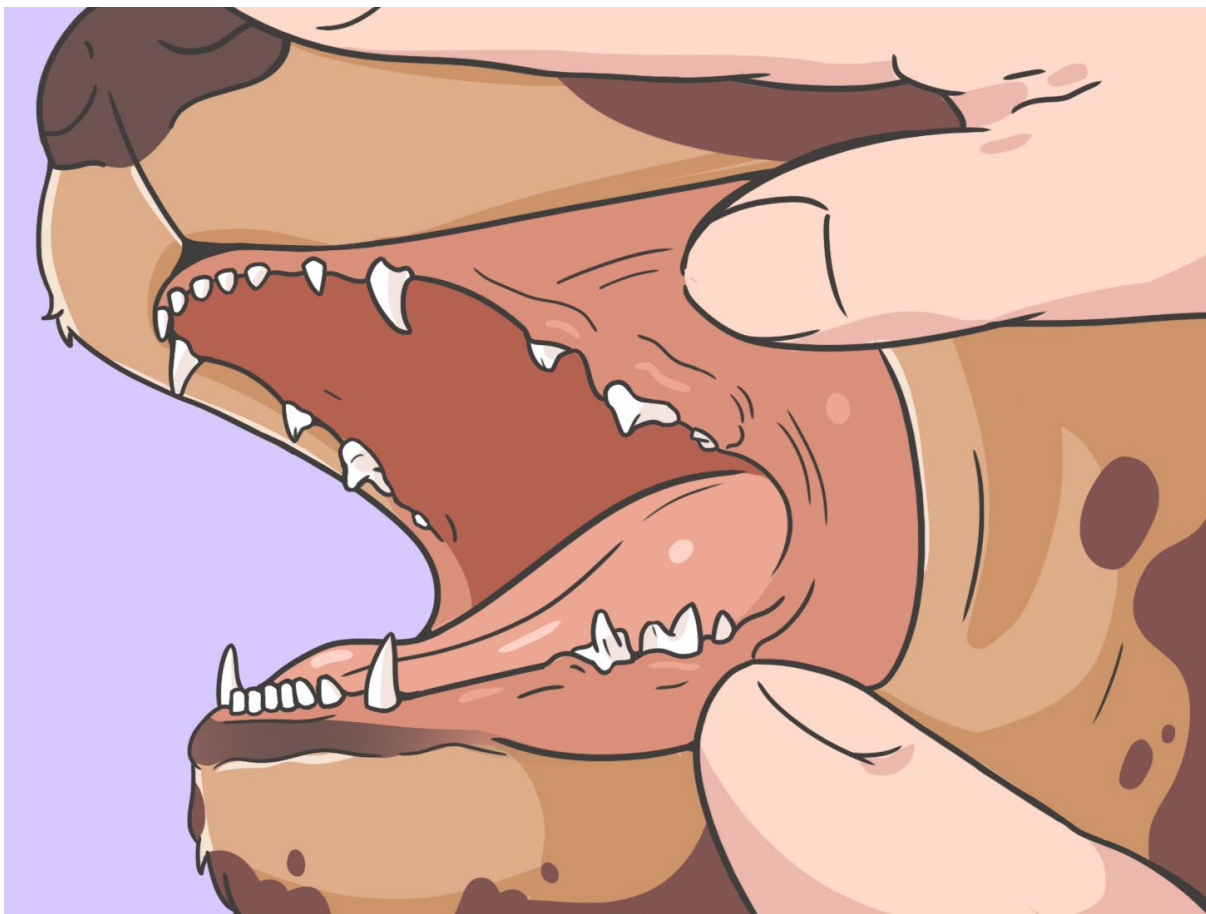
3. ábra: 4-6 hetes kor

A tejszemfogakat a tejmetezőfogak kihasadása követi.

Valamennyi felső tejmetezőfog megjelenését követően bújnak ki az alsó tejmetezőfogak. Így a felső tejmetezőfogak 4-5 hetes korban hasadnak, az alsó tejmetezőfogak 5-6 hetes korban hasadnak.

Kizárólag az anyakutyával együtt mozgatható⁵. Amennyiben egy úton lévő szállítmány ellenőrzése során látnak ilyen fogazatú, anyaállat nélküli kölyköt, úgy a hatósági intézkedésen túl az állatkínzás (bűncselekmény) gyanúja is felmerül, melynek kivizsgálása a rendőrség/nyomozó hatóság feladata.

2.4 8 hetes kor – a kölyökkutya elválasztható az anyakutyától

4. ábra: 8 hetes kor – a kölyökkutya elválasztható az anyakutyától

A 12 előzáfog kihasadása a szakértők többsége szerint¹ **legkésőbb 8 hetes korra tehető**. Ekkorra a teljes tejfogazat, vagyis a 12 metszőfog, 4 szemfog, valamint a 12 előzáfog kihasadása lezárul a legtöbb fajtában.

A kutya csak állatorvos által beültetett mikrochippel ellátva válthat tulajdonost⁶. A mikrochipet beültető állatorvosnak legkésőbb 8 napon belül regisztrálnia kell az egyedileg megjelölt kutyát a PetVetData rendszeren keresztül az állami eadatbázisban.

2.5 12 hetes kor – veszettség ellen legkorábban oltható

5. ábra: 12 hetes kor – veszettség ellen legkorábban oltható

Veszettség elleni védőoltást legkorábban 12 hetes kort betöltött kutyának adható be.

A legtöbb kutyafajtában 12-15 hetes életkorban elkezdődik a tejfogak kiesése, és maradó fogakra történő váltódása. A tejfogak kiesése előtt a felső tejmetszőfogak között egyre nagyobb **foghézagok** jelennek meg, ahogy az állcsont és az állkapocs nő. A tejfogak hegyesebbek, keskenyebbek, mint a maradó fogak, de 10 hetes korra általában kopás jelei látszódnak a felső metszőfogakon, ha a kölyökkutyának van módja azokat koptatni.

Mivel sok esetben a tejfogak kiesése elhúzódik a 15-16. hétig (vagy kisebb kutyafajtákban akár a 17-19 hétig is), így **a 12 hetes kor betöltését a teljes tejfogazat előtörésének időpontjához kötjük.**

Ha egy veszettség elleni oltásra kerülő, nemzetközi kereskedelemre szánt kölyökkutyánál azt tapasztalja az állatorvos, hogy még nem hasadt ki a kölyökkutya minden tejfoga, beleértve a legkésőbb kihasadó 12 db előzáfogat is, akkor nagy valószínűséggel a kölyökkutya nem töltötte be a 8-12 hetes életkort. A fogak váltódása kutyafajtánként vagy akár egyazon almon belül egyedenként is eltérő lehet. Kérdéses esetben, különösen, ha nemzetközi kereskedelemre szánják az egyedet, a veszettség elleni oltás beadását **a teljes tejfogazat kihasadása után javasoljuk elvégezni.**

FIGYELEM! A 12 hetes kor előtt beadott veszettség elleni védőoltás érvénytelen. A mikrochippel való megjelölés előtt beadott veszettség elleni védőoltás szintén érvénytelen.

2.6 15 hetes kor – legkorábban érvényessé válhat a 12 hetes korban beadott veszettség elleni védőoltás

6. ábra: 15 hetes kor – legkorábban érvényessé válhat a 12 hetesen beadott veszettség elleni védőoltás

EU⁵-kereskedelmi kutyaszállítmányok esetében a fiatal kutyákat nem fogadó tagállamokba legkorábban 15 hetes kort betöltött, és veszettség ellen legkorábban 12 hetes korban vakcinázott kutya indítható.

A tejfogazat váltódása minden kutyafajtában a felső első metszőfogak (i1) kiesésével kezdődik. Nemzetközi kutatások szerint amennyiben egy kölyökkutyának kiesett az első felső tej metszőfoga, akkor kijelenthető, hogy 15 hetes vagy idősebb⁽²⁾.

7. ábra: 15-17 hetes kor – az első maradó metszőfogak

A maradó fogak közül a **felső metszőfogak kihasadása a legfeltűnőbb**, amelyet azonban a legtöbb kutyaajtában a felső első előzáfog megelőzhet.

2.7 6-12 hónapos kor – teljes maradó fogazat

8. ábra: 6-12 hónapos kor

A kutya minden tejfogát maradó fogra váltotta, a maradó fogazata 12 metszőfogból, 4 szemfogból, 16 előzáfogból és 10 záfogból áll.

Források:

¹ Cecilia Gorrel: Veterinary Dentistry for the General Practitioner 2013

Heidi B. Lobprise: Wigg's Veterinary Dentistry: Principles and Practice 2019

Cedric Tutt: Small Animal Dentistry: A Manual of Techniques 2006

Brook A. Niemiec: Small Animal Dental, Oral and Maxillofacial Disease: A Colour Handbook 2010

Milinda J. Lommer, in Oral and Maxillofacial Surgery in Dogs and Cats, 2012

² S.J.M.Rovers (Solis-ID: 4133773): Continuing analysis of the relation between the teeth and age of puppies: 'Is it possible to determine whether a puppy is fifteen weeks old by dentition?' Research project, Utrecht University, Faculty of Veterinary Medicine, Sept. 2016-Jan. 2017

³ A hazai vonatkozó jogszabály ([164/2008. FVM rendelet](#)) 3 hónapos kort ír elő, az Európai Unió vonatkozó jogszabálya ([576/2013/EU rendelet](#)) viszont 12 hetes kort. Mivel az Európai Unió tagországaiba mozgatható kutyákról készült ez az útmutató, így a 12 hetes kor tekinthető érvényesnek.

⁴ Kivételt képeznek azok az EU-tagországok vagy 3. országok, amelyek fogadnak kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célból mozgatható, úgynevezett „fiatal kutyákat”. Részletek: <https://portal.nebih.gov.hu/-/kedvteliesbol-tartott-allatok-utaztatasa-ra-vonatkozó-tájékoztató>

⁵ A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 14. § (15) pontja szerint az eb-, macska- és görénykölyköket nyolchetes korukig anyjukkal kell tartani.

⁶ A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 3. § (2) pontja szerint ebet forgalmazni, illetve tulajdonjogát forgalmazásnak nem minősülő más módon átruházni kizárólag az állatot azonosító elektronikus transzponderrel (bőr alá ültetett mikrochip) történő megjelölése után lehet.

Köszönjük az együttműködést:

Magyar Állatorvosi Kamara

⁷Állatorvostudományi Egyetem, Budapest

Dr. Martine Van den Broeck, DVM Department of Morphology - Faculty of Veterinary Medicine, Ghent University